

חלון לים התיכון

בית באשדוד, הנטוע
בתוך דיונת חול על
שפת הים התיכון,

אדריכלים:
דוד קנפו ותגית כלימור

צילום: אלון תלמי

מציג תפיסת אדריכלות ייחודית

לעתים אדם בונה את כוחו מתוך כוונה ותיכון ולעתים מתוך אקראיות והזדמנות. בתי מגורים מוקמים על ההר ובמישור, כשטח מיוער וכמרחב צחיח והפונקציה הכסיסית של מגורים מקבלת פירושים וביטויים אדריכליים מגוונים. הכית המוצג כאן ממוקם על שפת הים התיכון, בטווח של מגע חול ובריזה.

חלק מהערים בארץ הוקמו מתוך שיקולים ביטחוניים, חלקן מתוך כוונה לפיזור אוכלוסין ורק לעתים נדירות הוקם יישוב מתוך רצון לשמור על רציפות היסטורית, או מתוך דגש על השתלבות בתבנית נוף קיימת.

בתודעה הקולקטיבית, אשדוד היא עיר נמל עם עורף תעשייתי משמעותי. אך היום, אשדוד היא בראש ובראשונה עיר חוף המבקשת לתפוס מקום של כבוד באגן הים התיכון. העיר הוקמה בתוך גריד פשוט ויעיל, המכתיב רובעים חזרתיים בגודלם ובאופיים העירוני, שכונות המגורים נבנו בסגנונות מודרניסטיים, המצינים את רצף הבנייה משנות ה-50 ועד הבנייה של העשור האחרון, שהיא המשמעותית ביותר בהיקפה ובאופיה. האורבניזם הפונקציונלי של העיר, מנע ממנה 'חקריות אורבנית' המניבות חללים ייחודיים, דוגמת הכיכרות על רחוב ברודווי במנהטן, והביורוקרטיה הרישונית מנעה הקמת מבנים כעלי אדריכלות ייחודית. בניית בית באשדוד היא אתגר הדורש השלמה עם הקיים, או התנערות ממנו וחיפוש אלטרנטיבה שונה. אלטרנטיבה המדגישה שייכות לנוף הטבעי, למרחב הגיאוגרפי, התרבותי ולאקלים המקומי. הכית המוצג כאן נטוע בדיונת חול טבעית והוא מאוחר בבנייה המערבית מהים, זהו בית של פתיחות ושייכות. הכית חובק חצר פנימית, אופק כחול פתוח, פיסת חוף ישראלית. הבית שייך לקהילה המתלבטת על הגדרת זהותה, לעיר המחפשת כיוונים אורבניים חדשים, לנוף שהמתין לעיצוב אדריכלי המשקף את ערכיו הייחודיים.

הבית הישראלי הוא כמידה רבה מושג ערטילאי - מסע חיפוש אחר הוויה לא מוגדרת עדיין, רצון להצמיח שורשים תרבותיים, לצקת ערכים עירוניים ולנסח הצהרה קיומית במרחב הים התיכון. ■